

Plan van aanpak 8e wijzing GR ODIJ

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling	1
1.3	Opzet op hoofdlijnen	1
2	Aanpak	2
2.1	Rolverdeling	2
2.1.1	Intern	2
2.1.2	Extern	2
2.2	Spoor 1; voldoen aan de Omgevingswet	3
2.2.1	Planning aanpassen mandaten	4
2.2.2	Aandachtspunten aanpassen mandaten	5
2.3	Spoor 2; voldoen aan de Wet gemeenschappelijke regelingen	6
2.3.1	Procedure	6
2.3.2	Planning technische wijziging Gemeenschappelijke regeling	7
2.3.3	Aandachtspunten technische wijziging	9
2.4	Spoor 3; toekomstbestendige GR	10
2.4.1	Planning toekomstbestendige GR	10

1 Inleiding

Omgevingsdienst IJmond is een zogeheten Gemeenschappelijke Regeling (GR). Dit betekent dat wij een deelneming zijn van gemeenten en provincie en in opdracht van de deelnemers werken. Dat zijn de Provincie Noord-Holland en de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest en Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort. Binnen het kader van de GR voeren wij, naast de taken beschreven in de GR, ook taken uit op basis van apart met onze deelnemers afgesloten dienstverleningsovereenkomsten (DVO's).

Onze opdrachtgevers (gemeenten en provincie) hebben ons gemandateerd om aan bedrijven, instellingen en particulieren vergunningen te verlenen, meldingen af te handelen en het toezicht en de handhaving op deze vergunningen en meldingen uit te voeren. Deelnemende gemeenten en de provincie blijven bestuurlijk eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de taken. In de voorliggende jaren is de GR vaker gewijzigd of geactualiseerd, de meest recente wijziging van onze GR vond plaats in 2017.

1.1 Aanleiding

Een aantal belangrijke ontwikkelingen vragen een wijziging van onze GR en mandaatbesluiten. Dat zijn de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 en de aangepaste wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr), die op 1 juli 2022 van kracht is gegaan. Onze GR moet voor 1 juli 2024 aan de nieuwe wet zijn aangepast. Tevens willen wij dit moment gebruiken om de GR te actualiseren naar aanleiding van de fusie van Gemeente Purmerend en Beemster. Ook het Interbestuurlijke Programma VTH-stelsel kan gevolgen hebben voor de taakstelling van Omgevingsdienst IJmond.

1.2 Doelstelling

- Op 1 januari 2024 zijn de mandaatbesluiten aangepast aan de Omgevingswet.
- Op 1 juli 2024 voldoet de GR van Omgevingsdienst IJmond aan de eisen die de nieuwe Wgr stelt en is de fusie van Beemster en Purmerend in de GR verwerkt. Daarbij sluit de tekst van de GR aan bij de tekst van de Omgevingswet.
- Op 1 januari 2026 is een toekomstbestendige GR vastgesteld. De toekomstbestendige GR sluit aan op de tussen de deelnemers en organisatie vastgestelde meerjaren visie en borgt de wijze waarop de partijen samenwerken. Hier wordt tevens gekeken hoe we om gaan met de nieuwe eisen en doelstellingen uit het landelijke interbestuurlijk programma, versterking VTH-stelsel.

1.3 Opzet op hoofdlijnen

Om het gewenste resultaat te behalen, stellen wij een traject voor bestaande uit drie sporen.

- Spoor 1: Mandaten voldoen aan de Omgevingswet per 1 januari 2024
 - Om onze dienstverlening onder de Omgevingswet te kunnen continueren dient het mandaat voor taakuitvoering onder de Omgevingswet te worden geactualiseerd en vastgesteld door de colleges en GS.
 - De DVO's worden betrokken bij spoor 3. Mocht eerdere aanpassing nodig zijn, dan wordt dit door ODIJ aan het college voorgelegd.
- Spoor 2: Per 1 juli 2024 technische wijziging van de GR om deze te laten voldoen aan de Wgr en de Omgevingswet
 - Op 1 juli 2024 moet er een aangepaste en geactualiseerde GR zijn vastgesteld door de deelnemers. Voorafgaand aan deze besluitvorming is de procedure van zienswijze van toepassing. De gemeenteraden en PS mogen een zienswijze indienen. Na het verwerken

van de zienswijze is het nodig dat de raden en PS toestemming verlenen aan de wijziging van de GR.

- Spoor 3: Toekomstbestendige GR per 1 januari 2026
 - De toekomstbestendige GR sluit aan op de tussen de deelnemers en organisatie vastgestelde meerjaren visie en borgt de wijze waarop de deelnemers samenwerken. Hier wordt tevens een reactie geformuleerd op de eisen en doelstellingen uit het landelijke interbestuurlijke programma, versterking VTH-stelsel.
 - Er kunnen zienswijzen door de gemeenteraden en PS worden ingediend over de wijzigingen. Daar komt een reactie op van het college (met input van ODIJ). Vervolgens geeft de raad toestemming om de GR te wijzigen. Deze toestemming kan alleen worden geweigerd wegens strijd met de wet of het algemeen belang. Tenslotte stelt het college de wijziging vast.

2 Aanpak

2.1 Rolverdeling

2.1.1 **Intern**

Om de drie sporen uit te werken, werken we met een interne stuurgroep. De volgende rollen zijn hierin vertegenwoordigd.

Functie	Rol
Directeur	Koersbepaling, strategische afwegingen, beslisbevoegdheid
Strategisch beleidsadviseur	Strategische afwegingen
Schakelfunctionaris	Bestuurlijk proces in kaart brengen
Jurist	Wijzigingen inhoudelijk beschrijven en verwerken
Jurist	Wijzigingen inhoudelijk beschrijven en verwerken
Projectleider	Procesbegeleiding

2.1.2 Extern

Binnen de uitwerking van de sporen, hebben we te maken met een groot aantal collega's bij gemeenten, te weten;

- Portefeuillehouders
- (Afdelings)managers
- Accounthouders
- (Financieel) controllers
- Juristen

Een aantal juristen vormt een klankbordgroep. Deze structuur zetten we voor spoor 3 ook met andere vakgebieden op.

Klankbordgroep juristen

Functie	Rol
Intern jurist ODIJmond	Wijzigingen inhoudelijk beschrijven en verwerken
Extern jurist ODIJmond	Wijzigingen inhoudelijk beschrijven en verwerken
Projectleider	Procesbegeleiding, voorzitten van overleggen
Een jurist per AB vertegenwoordiger (15x)	Input op voorgestelde GR wijzigingen

Klankbordgroep politiek-bestuurlijke afwegingen

Functie	Rol
Directeur	Koersbepaling, strategische afwegingen, beslisbevoegdheid
Strategisch beleidsadviseur	Strategische afwegingen
Jurist	Wijzigingen inhoudelijk beschrijven en verwerken
Projectleider	Procesbegeleiding, voorzitten van overleggen
Een (Afdelings)manager per AB vertegenwoordiger (15x)	Input op voorgestelde GR wijzigingen

2.2 Spoor 1; voldoen aan de Omgevingswet

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Nodig is dat de colleges van B&W de directeur mandaat geven besluiten te kunnen nemen die verband houden met uitvoering van het basistakenpakket. In dit mandaat wordt ook aan de directeur de bevoegdheid gegeven onder mandaat te verstrekken.

Om onze dienstverlening aan onze opdrachtgevers onder de Omgevingswet te kunnen continueren, dient het mandaat voor taakuitvoering te worden geactualiseerd en vastgesteld door de colleges en GS. De DVO's worden betrokken bij spoor 3. Mocht eerdere aanpassing nodig zijn, dan wordt dit door ODIJ aan de colleges voorgelegd.

Momenteel wordt op diverse plekken gewerkt aan een mandaatbesluit dat past bij de Omgevingswet. Het gaat hier om de mandaatbesluiten voor de gemeentelijke opdrachtgevers. Voor ons zijn de mandaatbesluiten die door ODNZKG en OmgevingsdienstNL worden uitgewerkt kansrijk om over te nemen. We nemen hierin dus een reactieve houding. De stuurgroep legt een definitief concept mandaatbesluit voor aan de colleges. De stuurgroep laat zich hierin adviseren door de juridische regio klankbordgroepen, die per regio bijeenkomen (3x).

Provincie Noord-Holland stelt zelf een mandaatbesluit op. Als de stuurgroep zich hierin kan vinden, kan dit mandaatbesluit over worden genomen.

2.2.1 Planning aanpassen mandaten

Belangrijkste momenten in dit proces zijn wanneer er een bestuurlijk besluit nodig is. Deze momenten zijn dikgedrukt weergegeven.

Actie	Deadline
Eerste concept mandaten af	September 2023
Eerste concept mandaten bespreken in juridische regio klankbordgroepen	September 2023
Finaal concept mandaten af	September 2023
Finaal concept mandaten bespreken in juridische regio klankbordgroepen	September 2023
Definitief concept mandaten af	Oktober 2023
Plan van aanpak ter vaststelling door DB	11-10-2023
Plan van aanpak ter vaststelling in AB	1-11-2023
Mandaat wijziging bespreken in staf overleggen (15x)	November 2023
Basis publicatietekst voor een Gemeenteblad af	November 2023
Mandaat wijziging vaststellen door colleges en GS	December 2023
Na besluitvorming: een brief van de directeur dat het mandaat wordt geaccepteerd	December 2023

2.3 Spoor 2; voldoen aan de Wet gemeenschappelijke regelingen

Op 1 juli 2022 is de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. De voornaamste doelstelling van de wijziging is om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Hieronder worden de wijzigingen opgesomd waarbij onderscheid wordt gemaakt in:

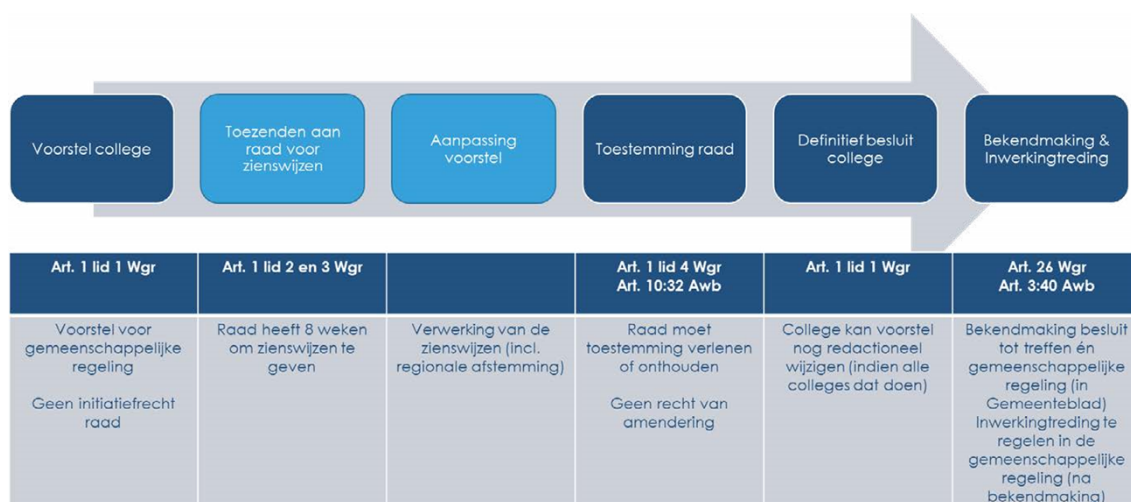
- Wijzigingen waarbij het niet nodig is om de gemeenschappelijke regeling aan te passen of volstaan kan worden met een tekstuele aanpassing;
- wijzigingen waarvoor de gemeenschappelijke regeling wel moet worden aangepast maar die meer technisch van aard zijn;
- wijzigingen die politiek van aard zijn in die zin dat zij direct raken aan de positie van de gemeenteraad en provinciale staten.

De wijzigingen onder punt 2 en 3 moeten voor 1 juli 2024 in de tekst van de GR zijn verwerkt. Punt 1 mag voor 1 juli 2024 worden verwerkt. Spoor 2 richt zicht op het doorvoeren van al deze wijzigingen.

GRODIJ is een gemeenschappelijke regeling met gemeenten en de provincie als deelnemers. Hoofdstuk IV van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is van toepassing. Er wordt een besluit opgesteld waarin staat welke artikelen in de gemeenschappelijke regeling van ODIJ gewijzigd moeten worden. Voor de leesbaarheid maken we ook een versie van de gehele tekst van de nieuwe regeling met geel gearceerd de wijzigingen. Nieuw bij het vaststellen van wijzigingen in een GR is dat de raad en PS om zienswijzen worden gevraagd. Op deze zienswijzen geven de colleges en GS een reactie. Vervolgens geeft de raad/PS toestemming en neemt het college/GS een besluit. De raad/PS kan toestemming alleen weigeren wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

2.3.1 Procedure

In een plaatje ziet de procedure er als volgt uit (Handreiking VNG Verbeterde democratische legitimatie bij gemeenschappelijke regelingen?):

De procedure op een rijtje:

- Voorstel van DB aan AB om de GRODIJ te wijzigen (art. 37 GRODIJ);
- Voorstel van Algemeen bestuur aan deelnemers over wijzigen GRODIJ;
- Ontwerp wijzigingsbesluit;
- Collegevoorstel waarin zienswijzen aan de raad en PS gevraagd worden over het wijzigingsbesluit;
- Zienswijzen raad en PS;
- Zo nodig aangepast wijzigingsbesluit;
- Raadsbesluit en besluit van PS waarin toestemming wordt gegeven om de GR te wijzigen;
- Definitief collegebesluit en besluit GS;
- Publicatie wijzigingsbesluit in Gemeenteblad en Provincieblad;
- Publicatie van de gemeenschappelijke regeling zelf in het Gemeenteblad van de plaats van vestiging;
- Opnemen van de nieuwe regeling in het GR-register.

Er zijn twee wettelijke termijnen waarmee in het proces rekening moet worden gehouden. De raden en PS hebben 8 weken de tijd om zienswijzen in te dienen (art. 1 lid 3 Wgr). De raden en PS moeten uiterlijk 13 weken nadat het college of PS het besluit hebben verzonden toestemming verlenen (art. 10:32 lid 1 Algemene wet bestuursrecht). Dit is een maximum termijn, eerder mag natuurlijk ook.

2.3.2 Planning technische wijziging Gemeenschappelijke regeling

Belangrijkste momenten in dit proces zijn wanneer er een bestuurlijk besluit nodig is. Deze momenten zijn dikgedrukt weergegeven.

Actie	Datum
Eerste concept GRODIJ + was/wordt lijst af	September 2023
Raadsinformatiebrief/collegebericht naar raden	Oktober 2023
Eerste concept GR teksten + was/wordt lijst bespreken in juridische klankbordgroep	Oktober 2023
Concept wijziging bespreken in PFO/staf	Oktober 2023
Vraag om goedkeuring plan van aanpak door DB	11-10-2023
Tweede concept GR tekst af	Oktober 2023
Tweede concept was/wordt lijst af	Oktober 2023
Brief van AB aan de deelnemers met voorstel om de GRODIJ te wijzigen met de volgende bijlagen af: <ul style="list-style-type: none"> o concept/voorlopig wijzigingsbesluit; o concept college/GS voorstel; o concept raad/PS voorstel met verzoek zienswijzen in te dienen 	Oktober 2023
Besluit door AB: voorstel voor wijziging GR gaat naar colleges en GS	1-11-2023
Concept wijziging behandelen in colleges	November 2023
Concept wijziging GR aan raad aanbieden/vraag om zienswijze	December 2023
Zienswijzen moeten binnen zijn	Februari 2024

Zienswijzen bespreken met juridische klankborggroep	Februari 2024
Zienswijzen zijn verwerkt	Maart 2024
Concept wijziging/vraag om toestemming PFO bespreken (15x)	Maart 2024
Toestemming wijziging GR aan raad vragen	Mei 2024
Toestemming voor aanpassing moet binnen zijn (doel is hamerstuk, dus directe goedkeuring)	Mei 2024
Definitief concept GRODIJ in PFO bespreken (15x)	Mei 2024
Definitief besluit: college en GS vaststelling GRODIJ VIII	Juni 2024
Bekendmaking besluit in gemeentebblad en Provincieblad	Juni 2024
Opnemen van de nieuwe regeling in het GR-register	Juni 2024

2.3.3 Aandachtspunten technische wijziging

Aandachtspunt	Actiehouder
Zienswijzenprocedure over besluiten (art. 1 lid 3 Wgr) <i>De verplichting om zienswijzen aan de raad te vragen geldt al voor de begroting. Daarnaast moeten in de GR afspraken gemaakt worden over het indienen van een zienswijze bij besluiten van het bestuur van de GR. In de memorie van toelichting worden de volgende voorbeelden gegeven: besluiten met een aanzienlijk financieel belang of een politiek gevoelig karakter en besluiten over beleidsmatige keuzes. Ook wanneer geen zienswijzen worden gebruikt, moet dit in de GR geregeld worden</i>	De interne stuurgroep komt met een voorstel
Evaluatie (art. 11a Wgr) <i>In de GR moeten afspraken worden gemaakt over evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. De evaluatie kan gaan over de regeling zelf of over het functioneren van het samenwerkingsverband.</i>	De interne stuurgroep komt met een voorstel
Participatie (art. 10 lid 7 Wgr) <i>In de GR moet worden opgenomen hoe ingezetenen en belanghebbenden van deelnemende gemeenten betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. De inspraak kan via de deelnemende besturen geregeld worden.</i>	De interne stuurgroep komt met een voorstel
Actieve informatieplicht (art. 17 lid 2 en 3 Wgr) <i>Het bestuur (AB, DB en voorzitter) moet de gemeenteraden actief informeren wanneer zij de inschatting maken dat de raden die informatie nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.</i>	De interne stuurgroep komt met een voorstel

2.4 Spoor 3; toekomstbestendige GR

Spoor 3 heeft als hoofddoel het toekomstbestendig maken van onze gemeenschappelijke regeling (GR). Het streven is om tegen uiterlijk 1 januari 2026 een gemoderniseerde GR te hebben vastgesteld.

We zien de afgelopen jaren een aantal ontwikkelingen in de buitenwereld ontstaan die een aanzienlijke impact hebben op de taak die Omgevingsdienst IJmond inhoudelijk dient te vervullen. De uitbreiding van onze taken met bouwtaken en de versnelling van de taken met betrekking tot de energietransitie zijn hier goede voorbeelden van. Deze ontwikkelingen zijn geen tijdelijke trends; integendeel, we verwachten dat ze zich de komende periode verder zullen intensiveren.

Tegelijkertijd zien we op landelijk en regionaalniveau het belang en omvang van de maatschappelijke opgaven sterk toenemen. De toenemende urgentie en complexiteit vraagt nadrukkelijk om samenwerking en over grenzen heen kijken. Het verbinden en betrekken van het bedrijfsleven bij deze opgaven is essentieel en vanuit het publiek domein moeten we de krachten bundelen. Opgaven als de energietransitie, mobiliteitstransitie en de transitie naar een circulaire economie zijn noodzakelijk om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren voor toekomstige generaties. Deze doelen bereik je door stimuleringsprogramma's aan de voorkant op de juiste wijze te verbinden aan het wettelijk instrumentarium aan de achterkant. Dit vraagt een andere wijze van gezamenlijk achter de opgaven gaan staan.

Bij het vooruitkijken realiseren we ons ook dat de invoering van de Omgevingswet een ingrijpende invloed zal hebben op onze manier van werken bij ODIJmond. Waarvan we na de technische invoering per 1 januari 2024 in de eerste twee jaar, in samenwerking met gemeenten, provincie en de Omgevingsdienst bepalen wat er nodig is om tot een effectieve samenwerking te komen.

Bovendien constateren we dat er op rijksniveau steeds specifiekere eisen worden geformuleerd voor de werkwijze van Omgevingsdiensten in het algemeen, onder andere via het Interbestuurlijk Programma (IBP). Het is van belang dat we een gezamenlijk antwoord formuleren op hoe wij ODIJmond zien richting de toekomst.

De veranderende taakstelling van de afgelopen jaren, in combinatie met de opkomende trends, kunnen door groei in de dienstverlening per gemeente ook invloed hebben op de bestuurlijke verhoudingen in ons Algemeen bestuur.

Deze dynamiek en uitdagingen benadrukken het belang van solidariteit en eenheid binnen onze samenwerking. Door gezamenlijk te anticiperen op deze ontwikkelingen en gezamenlijke oplossingen te vinden, versterken we niet alleen onze positie maar zorgen we er ook voor dat we efficiënt en effectief kunnen blijven opereren. Dit vergt een moderne aanpak waarbij we flexibel inspelen op veranderingen en waarin we als gemeenschappelijke regeling optimaal gebruikmaken van elkaars expertise en middelen.

Daarom streven we ernaar het gesprek aan te gaan met onze deelnemers over de toekomst van Omgevingsdienst IJmond. Hierbij zullen we ook teruggrijpen naar de uitgangspunten die relevant waren bij de oprichting van onze gemeenschappelijke regeling.

Zodra we helderheid hebben over de inhoudelijke vereisten voor Omgevingsdienst IJmond in de komende jaren, volgt logischerwijs het gesprek over welke organisatorische inrichting hier het beste aan bijdraagt.

2.4.1 Planning toekomstbestendige GR

Voor spoor drie hebben we op dit moment alleen de doelstelling geformuleerd. Wij verwachten namelijk dat de ambtelijke besprekingen met de gemeenten t.a.v. spoor twee nog input gaan geven voor de aanpak en scope van spoor drie. Wanneer spoor 2 voldoende input en helderheid heeft opgeleverd, wordt er een definitieve planning opgesteld.

Contactpersoon: J. (Just) Zandhuis

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl | jzandhuis@odijmond.nl
www.odijmond.nl

22 september 2023 | versie 1.0